

РЕШЕНИЕ

№ 220

гр. София, 14.07.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 2-РИ НАКАЗАТЕЛЕН, в публично заседание на двадесет и трети юни през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Калин Калпакчиев

Членове: Весислава Иванова
Величка Цанова

при участието на секретаря Росица Й. Вьонг
в присъствието на прокурора М. Люб. Ал.
като разглежда докладваното от Калин Калпакчиев Въззивно частно
наказателно дело № 20221000600548 по описа за 2022 година

Производството е по чл. 341, ал. 1, вр. с чл. 457, ал. 7 от НПК.

Постъпили са протест от прокурор от СГП и жалба от осъдения Х.Х., чрез служебния защитник адвокат Н. К., против определение № 844 на Софийския градски съд, НО, 27. първоинстанционен наказателен състав от 21.4.2022 г. по н.ч.д. № 4158/2021 г. С атакувания съдебен акт съдът на основание чл. 457, ал. 2 НПК е приел за изпълнение влязлата в сила присъда, както следва: присъда № 46-47-48/2017 г. от 12.5.2017 г. на Апелативен наказателен съд Нафплио, Република Гърция, влязла в сила на 11.5.2018 г., с която българският гражданин Х. М. Х., роден на ***** г. в гр. ***, обл. Варна, с ЕГН: ***** е осъден на 4 пъти доживотен затвор за извършени в съвкупност две умишлени убийства, два грабежа с особена жестокост в съвкупност и на 10 години лишаване от свобода за грабеж, всички извършени в периода от 11.1.2013 г. до 21.6.2013 г. – съставляващи престъпления по чл. 1, 14, 16, 17, 18, 26, ал. 1а, 27, ал. 1, 27, 51, 52, 59 60, 79, 94, 299, ал. 1 и 380, ал. 2-1 от Наказателния кодекс на Република Гърция. С определението съдът е квалифицирал престъпленията по чл. 199, ал. 2, т. 2, пр. 1 НК и по чл. 198, ал. 1 НК, като общото наказание, което осъденият Х. следва да изтърпи е доживотен затвор.

Съдът е определил на основание чл. 57, ал. 1, т. 1 от ЗИНЗС специален режим за изтърпяване на приетото за изпълнение наказание доживотен затвор, а на основание чл. 457, ал. 5 НПК е приспаднал от изтърпяване на наказанието лишаване от свобода – предварителното задържане и изтърпяната част от наказанието, считано от 13.7.2013 г. до

11.8.2021 г., както и времето от предаването на лицето на българските власти на 12.8.2021 г. до влизане в сила на определението по чл. 457 НПК.

С протеста се иска преквалифициране на престъплението, за което е осъдено лицето, като се отчетат фактическите основания на осъждането. Според прокурора от присъдата, мотивите и протоколите от съдебни заседания на гръцкия съд, се установява, че българският гражданин е осъден за две убийства и три грабежа – които отговарят на текстове от гръцкия наказателен закон, съответстващ на умишленото убийство и грабежа; видно от обясненията на осъдения, той не е имал първоначално намерение за отнемане на вещите на жертвите, а е искал да причини смъртта им; че първо е умъртвил жертвите, а след това е отнел вещите; че двете убийства са извършени с особена жестокост, а българският наказателен закон не предвижда състав на грабеж, извършен по особено жесток начин. Искане се преквалифициране на престъплението по чл. 116, ал. 1, т. 6 и т. 7 НК – убийство, извършено с особена жестокост и с користна цел.

С жалбата се иска изменение на определението на СГС от 21.4.2022 г. в частта за наложеното наказание, като се иска неговото намаляване. Защитникът счита, че следва да се има предвид информацията, предоставена от заместник-апелативния прокурор на гр. Нафплио, Република Гърция, според която в чл. 52, ал. 1 от наказателния закон на Република Гърция не се предвижда наказание доживотен затвор, а лишаването от свобода е винаги временно, като в случая осъденият може максимално да изтърпи 25 години лишаване от свобода. Отправя се искане за изменение на определението, като се приеме за изпълнение наказание в размер на 25 години лишаване от свобода.

В съдебно заседание представителят на САП поддържа подадения срещу определението на Градския съд протест, а жалбата моли да се остави без уважение. Според прокурора по делото има доказателства за това, че гръцкият съд е осъдил българския гражданин за престъплението умишлено убийство, а не за грабеж, тъй като целта му била да отнеме живот, а не движимите вещи, поради което се иска преквалифициране на престъплението по приспособената присъда по чл. 116 НК. Представителят на държавното обвинение излага съображения относно приспособеното наказание като счита, че правилно съдът е определил наказание доживотен затвор.

В съдебното заседание на апелативния съд защитникът на осъдения поддържа изцяло жалбата по изложените в нея съображения. Счита, че протеста на прокурора е неоснователен, а квалификацията на престъплението, за което Х. е осъден от гръцкия съд, правилно е приспособена по българския наказателен закон. Според защитата гръцкият закон предвижда наказание доживотен затвор, което е синоним на лишаване от свобода, а то е винаги временно. Защитникът на българския гражданин се позовава на получената информация от компетентните гръцки власти, според която осъдените на доживотен затвор не пребивават безсрочно в затвора, а за не повече от 15 години. В този смисъл се поддържа, че наказанието доживотен затвор е различно по съдържание в българското и гръцкото наказателно право – по българското е безсрочно лишаване от свобода, а по гръцкото винаги е срочно и не надвишава 15 години. В защитната си реч адвокат К. развива доводи, че

определението на българския съд е поставило осъдения Х. в по-неблагоприятно положение спрямо наказанието, което би търпял в гръцкия затвор, поради което отправя искане за определяне на наказание лишаване от свобода, което ще отговаря в най-пълна степен на наказанието, наложено в издаващата държава, респективно няма да доведе до утежняване на наказателноправното положение на българския гражданин.

В лична защита осъденият Х. изразява съжаление за извършеното; заявява, че полага усилия за изкупи грешките си и да продължи напред, поради което моли да му бъде даден шанс да излезе по-скоро от затвора и да създаде семейство.

В последната си дума пред САС Х. моли да му се замени наказанието с по-леко, а не с доживотен затвор.

Софийският апелативен съд, след като обсъди доводите на страните и извърши проверка за законосъобразността на обжалваното определение на първоинстанционния съд, намери за установено следното:

Подаденият протест от прокурора и жалба от защитника на осъдения български гражданин са неоснователни.

1. С определение № 844 на Софийския градски съд, НО, 27. първоинстанционен наказателен състав от 21.4.2022 г. по н.ч.д. № 4158/2021 г. на основание чл. 457, ал. 2 НПК, съдът е приел за изпълнение влязлата в сила присъда № 46-47-48/2017 г. от 12.5.2017 г. на Апелативен наказателен съд Нафплио, Република Гърция, влязла в сила на 11.5.2018 г., с която на българския гражданин Х. М. Х., с ЕГН: ***, е наложено четири пъти наказание доживотен затвор за извършени в съвкупност две умишлени убийства, два грабежа с особена жестокост в съвкупност и на 10 години лишаване от свобода за грабеж, извършени в периода 11.1.2013 г. до 21.6.2013 г., съставляващи престъпления по чл. 1, 14, 16, 17, 18, 26, ал. 1а, 27, ал. 1, 27, 51, 52, 59 60, 79, 94, 299, ал. 1 и 380, ал. 2-1 от Наказателния кодекс на Република Гърция. С определението съдът е квалифицирал престъпленията по чл. 199, ал. 2, т. 2, пр. 1 НК и по чл. 198, ал. 1 НК, като общото наказание, което осъденият Х. следва да изтърпи е доживотен затвор. Съдът е определил на основание чл. 57, ал. 1, т. 1 от ЗИНЗС специален режим за изтърпяване на приетото за изпълнение наказание доживотен затвор, а на основание чл. 457, ал. 5 НПК е приспаднал от изтърпяване на наказанието лишаване от свобода – предварителното задържане и изтърпяната част от наказанието, считано от 13.7.2013 г. до 11.8.2021 г., както и времето от предаването на лицето на българските власти на 12.8.2021 г. до влизане в сила на определението по чл. 457 НПК.**

2. Доколкото въззивният съдебен състав извършва цялостен служебен контрол за

законосъобразност на обжалваното определение, следва да се подчертае, че първоинстанционният съд правилно е разрешил въпросите, касаещи приемане на присъдата на чуждия съд за изпълнение от компетентните органи на Република България. Налице са условията на чл. 3 от Конвенцията за трансфер на осъдени лица, ратифицирана със закон, приет от 36 Народно събрание на 27.4.1994 г. – осъденият Х. е гражданин на Република България; присъда № 46-47-48/2017 г. от 12.5.2017 г. на Апелативен наказателен съд гр. Нафплио, Република Гърция, влязла в сила на 11.5.2018 г. е окончателна; очевидно е, че остатъкът от наказанието е по-голям от 6 месеца, доколкото Х. е осъден на доживотен затвор; осъденият е дал съгласието си за трансфера.

Законосъобразно съставът на Градския съд е приел и наличието на предпоставката на чл. 3, т. 1, б. „е“ от Конвенцията, като е констатирал, че престъплението, за което е осъден Х. в Република Гърция представлява такова и по наказателния закон на Република България, а именно по чл. 199, ал. 2, т. 2, пр. 1 НК и по чл. 198, ал. 1 НК, тъй като лицето е осъдено за извършени в съвкупност два грабежа с особена жестокост, две убийства и отделно за грабеж, което изцяло покрива съставомерните признаци на посочените по-горе престъпления по българския наказателен закон.

3. С протеста на прокурора от СГП се иска преквалифициране на престъпленията, за които е осъден Х. от гръцкия съд, тъй като се поддържа, че описаната в присъдата фактология отговаряла на съставомерните признаци на престъплението по чл. 116, ал. 1, т. 6 и т. 7 НК. Становището на прокурора е неоснователно.

Предварително следва да се подчертае, че в процедурата по чл. 457 и сл. НПК българският съд няма правомощия за проверява и пререшава въпросите, които са били предмет и съдържание на присъдата на чуждия съд. В този смисъл настояването в протеста въззивният съд да анализира и преоценява фактите, приети за установени в мотивите на присъдата на гръцкия съд и да им дава правна квалификация според българския наказателен закон и съдебна практика, е изначално в противоречие с принципите на Конвенцията за трансфер на осъдени лица.

На следващо място, обосновано, въз основа на доказателствата по делото, първият съд е приел за установено, че в присъдата с която Х. е признат за виновен и осъден 4 пъти на доживотен затвор за извършени престъпления по чл. 1, 14, 16, 17, 18, 26, ал. 1а, 27, ал. 1, 27, 51, 52, 59, 60, 79, 94, 299, ал. 1 и 380, ал. 2-1 от Наказателния кодекс на Република Гърция се посочва:

- че на 11.1.2013 г. Х. решил да ограби Н. М. – на 80 години, когото познавал и знаел, че има много пари. Х. причакал жертвата и когато М. се приближил му нанесъл отзад силен удар с юмрук по главата, от което М. паднал на земята и получил травма на главата и охлузвания на дясната буза и окосмената част на главата. Х. отнел от джоба на якето му 1400 евро, с цел да ги присвои незаконно, и се отдалечил;
- на 11.2.2013 г. вечерта Х. влязъл в къщата П. К. – 70 годишна, която познавал и знаел, че

държи парите си в къщи. Започнал да търси парите, в това време жената влязла, разпознала го и го попитала какво прави, обхванат от паника, той я блъснал, тя оказала съпротива, от което паднала на пода, в последвалата борба, успяла обаче да откъсне част от латексовите ръкавици, които носел извършителя. Х. взел нож от кухнята и с него ѝ нанесъл множество удари в гушата и корема, причинявайки и увреждания, от които последвала смъртта ѝ. След това Х. откъснал верижката, която жертвата носела на врата си, взел 200 евро, скрити от К. в спалнята и напуснал местопроизшествието;

- на 21.6.2013 г. Х., решил да ограби Е. М. на 82 години, за която бил чувал, че държи много пари. Влязъл в къщата ѝ, започнал да тършува, но не намерил пари или накити. След това отишъл в кухнята, където го заварил М., която го попитала кой е и какво търси там. Той я нападнал с нож, нанесъл ѝ удар с него във врата, тя паднала и починала на място вследствие на дълбоката травма на врата. След това Х. взел чанта от масичка в хола и медальон от врата на жертвата.

Видно от така установената фактология на деянията, която несъмнено е описана в диспозитива на присъдата на Апелативния наказателен съд в гр. Нафплио, Република Гърция – л. 26 – л. 27 от съдебното дело по н.ч.д. № 4158/2021 г. на СГС, извършената от първоинстанционния съд квалификация на деянията по българския наказателен закон напълно съответства на точния смисъл и съдържание на отразеното в съдебния акт на издаващата държава. Фактите, описани в диспозитива на присъдата, правилно са субсумирани по съставите на чл. 199, ал. 2, т. 2, пр. 1 НК и чл. 198, ал. 1 НК – касае се за грабеж по основния състав и за два по-тежко квалифицирани грабежа, придружени с убийства. Исканата от прокурора преквалификация по чл. 116, ал. 1, т. 6 и т. 7 НК противоречи на съставомерните факти, така както са описани в диспозитива на присъдата, а настояването на държавния обвинител за последващ анализ и правна преоценка на доказателствата по делото и мотивите на присъда, представляват недопустима намеса в юрисдикционната власт на издаващата присъдата държава.

Освен това искането на прокурора е лишено от практически смисъл, доколкото наказанията по чл. 116, ал. 1 НК и чл. 199, ал. 2 НК са идентични.

4. Предмет на въззивната жалба е определеното от първата инстанция наказание доживотен затвор, като се иска неговата замяна с наказание лишаване от свобода за определен срок.

С обжалваното определение съставът на Градския съд е определил наказание доживотен затвор, като е приел, че в конкретния случай за извършеното от Х. изрично е било предвидено в гръцкия наказателен закон налагането на доживотно лишаване от свобода. Успоредно с това му е наложено наказание лишаване от свобода за срок от десет години.

Същевременно от изпратената от издаващата държава информация се установява, че гръцкото законодателство предвижда за общата присъда от 4 пъти доживотно лишаване от свобода и лишаване от свобода за десет години, която изтърпява Х., че ако лицето изтърпява

повече от една присъда доживотен затвор (в конкретния случай четири), минималното време на присъда лишаване от свобода, която се изисква да се изтърпи реално преди условното му освобождаване е 25 години, т.е. осъденият може да бъде освободен от затвора на 13.7.2038 г., или след изтичане на реално изтърпяване на наказание лишаване от свобода за период от двадесет и пет години, в което време се включва периодът от 13.7.2013 г. до 11.8.2021 г. включително – осем (8) години и двадесет и девет (29) дни, през които българският гражданин е задържан в гръцките затвори, и времето, в което е задържан в затвора на приемащата държава – Република България – от 12.8.2021 г. до 18.4.2022 г. – датата на отговора на гръцката страна на запитването от българския съд.

Отговорът на апелативния прокурор на гр. Нафплио (л.474 – л. 478 от съдебното дело по н.ч.д. № 4158/2021 г. на СГС), на който се позовава защитата, недвусмислено установява, че за престъпленията, за които Х. е осъден гръцкият наказателен закон предвижда наказание доживотен затвор. В информацията се описват също условията на предсрочното условно освобождаване в хипотезата за доживотен затвор – лицето да е изтърпяло ефективно поне 25 години лишаване от свобода. Така предоставената от гръцката страна допълнителна информация неправилно е интерпретирана от защитата, защото тя не води да промяна на извода, че на българския граждани несъмнено е наложено наказание доживотен затвор. Прокурорът от чуждата държава само пояснява, че в гръцкия закон съществува процедура, подобна на тази по чл. 449 и сл. от българския НПК, според която осъденият на доживотен затвор след известен период от време може да отправи искане за замяна на това наказание с наказание лишаване от свобода за определен срок, респективно за предсрочното си условно освобождаване.

Правилно в мотивите към атакуваното определение първият съд е посочил, че смекчаване на наказанието в тази процедура не е възможно. Както се посочи и по-горе в процедурата по чл. 457 и сл. НПК българският съд няма правомощия за проверява и пререшава въпросите, които са били предмет и съдържание на присъдата на чуждия съд. А видът и размерът на наказанието са неизменна част от присъдата, чието приемане за изпълнение се иска.

Единствените хипотези, в които българският съд може да интервенира в присъдата, чието изпълнение приема, са тези по чл. 457, ал. 4 и ал. 6 НПК. Според чл. 12 от Конвенция за трансфер на осъдени лица, възможно е приложението на правните институти на помилването и амнистията или други, свързани със смекчаване на наказанието (например условно предсрочно освобождаване), които са уредени в Конституцията или законите на изпълняващата държава. Прилагането на правните институти, свързани със смекчаване на наказанието обаче са предмет на други производства и други компетентни органи и не са част от процедурата по трансфер на осъдени лица.

Поради изложените съображения САС намира възражението на защитата и осъдения за замяна на наказанието доживотен затвор, определено с присъдата на гръцкия съд, с наказание лишаване от свобода за определен срок, за неоснователно.

Съобразно предпоставките на чл. 57, ал. 1, т. 1 от ЗИНЗС съдът определя първоначален

специален режим за изтърпяване на наказанието на осъдените на доживотен затвор. В случая българският гражданин Х.Х. е осъден, според приетата за изпълнение присъда на гръцкия на доживотен затвор, което попада в хипотезата на цитираната по-горе правна норма от приложимия български закон за изпълнение на наказанието, поради което законосъобразно е определен специален режим за изтърпяване на наказанието.

Обосновано и на основание чл. 457, ал. 5 НПК съдът е приспаднал при изпълнение на наказанието – предварителното задържане и изтърпяната част от наказанието на осъдения Х. за времето от 13.7.2013 г. до 11.8. 2021 г. и времето от предаването му на българските власти на 12.8.2021 г. до влизане в сила на определението по чл. 457 НПК.

Посочените доводи обуславят неоснователност на протеста на прокурора и на жалбата на защитника на българския гражданин Х.Х., касаещи преквалифициране на престъплението, за което е осъден и замяна на наказанието доживотен затвор с лишаване от свобода за определен срок, поради което определението следва да бъде потвърдено.

По изложените съображения и на основание чл. 457, ал. 7 НПК Софийският апелативен съд, наказателно отделение, II състав

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА определение № 844 на Софийския градски съд, НО, 27.
първоинстанционен наказателен състав от 21.4.2022 г. по н.ч.д. № 4158/2021 г.

Решението не подлежи на обжалване и протестиране.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____